

RMK metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimise juhend

1. Üldsätted

- 1.1. Metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimine on osa RMK sisekontrollisüsteemist, mille eesmärk on tagada metsa ja vääriselupaiga inventeerimise kvaliteet ning nõuetele vastavus.
- 1.2. Metsa inventeerimise kvaliteedi kontrollimisel hinnatakse järgmisi takseertunnuseid (kui on eraldisel hinnatavad või mõõdetavad):
 - 1.2.1. kasvukohatüüp,
 - 1.2.2. liigiline koosseis,
 - 1.2.3. peapuuliik,
 - 1.2.4. I ja II rinde rinnaspindala või puude arv,
 - 1.2.5. I ja II rinde tagavara,
 - 1.2.6. üksikpuude rinde puude arv,
 - 1.2.7. koosseisupuuliikide vanus, kõrgus ja rinnasdiameeter,
 - 1.2.8. kahjustuste põhjus, kahjustatud puude osakaal protsentides ja kahjustuse aste,
 - 1.2.9. lamapuu ja surnud puude tagavara.
- 1.3. Vääriselupaiga inventeerimise kvaliteedi kontrollimisel hinnatakse eraldise vastavust vääriselupaiga tunnustele lähtudes Keskkonnaministri 04.01.2007. a määrusele nr 2.
- 1.4. Kontrolltegevusi viivad läbi metsakorraldusjuhid enda piirkonnas.

2. Metsakorraldajate kontrollimise sagedus ja maht

- 2.1. Kalendriaasta jooksul kontrollitakse igas piirkonnas vähemalt poolte piirkonna metsakorraldajate tööd.
- 2.2. Kontrollmõõtmiseks valitakse juhusliku valiku alusel metsakorraldaja poolt käesoleval või eelmisel aastal inventeeritud 25 tootliku metsamaa kõlvikuga eraldist. Valikus peab sisalduma kolm metsauuenduse uuenenuks arvestamise soovitusel eraldist, vähemalt kaks latimetsa arenguklassi eraldist ja vähemalt kaks vääriselupaigaks määratud ja/või mitte määratud eraldist. Juhul, kui metsakorraldaja piirkonnas vääriselupaigaks määratud ja/või mitte määratud eraldisi ei ole, jäetakse vääriselupaiga inventeerimise kvaliteedile hinnang andmata.

3. Kontrolltegevused

- 3.1. Kontrollmõõtmised teostatakse metsakorraldaja poolt kirjeldatud eraldiste piirides.
- 3.2. Kontrollmõõtmiste käigus mõõdetakse rinnaspindala või loendatakse puude arv puuliigiti. Minimaalsed loenduspunktide arvud on toodud juhendi lisas 1.
- 3.3. Peapuuliigi vanuse määramiseks puuritakse ja loendatakse aastarõngad latimetsades ja vanemates puistutes vähemalt kolmel puul eraldise kohta.
- 3.4. Kuuse teise rinde rinnaspindala mõõdetakse rinde olemasolul kõigil ringproovidel.

- 3.5. Kahjustuste põhjus, kahjustatud puude osakaal protsentides ja kahjustuse aste määratakse silmamõõduliselt.
- 3.6. Surnud ja lamapuude tagavara määratakse silmamõõduliselt.
- 3.7. Vääriselupaiga tunnused määratakse vastavalt Keskkonnaministri 04.01.2007. a määrusele nr 2.

4. Kontrolltegevuste kajastamine

- 4.1. Andmete võrdluse tulemusena antakse käesoleva juhendi lisa 2 alusel hinnang metsakorraldaja töö kvaliteedile.
- 4.2. Kontrolltegevuse tulemusena koostatakse iga metsakorraldaja kohta kokkuvõte, mis sisaldab metsakorraldaja ja kontrollija takseerandmete võrdlustabelit, eraldiste piiride võrdlust ortofotol ning muid tähelepanekuid, soovitusi ja nõudeid. Nõude puhul peab metsakorraldaja takseertunnuseid parandama.
- 4.3. Mitterahuldava kvaliteedihinnangu korral viiakse ekspertkomisjoni poolt läbi täiendavad kontrollmõõtmised lubatust suuremate erinevustega takseertunnuste osas. Ekspertkomisjoni kuuluvad vähemalt kaks metsakorraldusjuhti, vajadusel kaasatakse metsakorraldusosakonna juhataja. Ekspertkomisjoni poolt tehtud mõõtmise tulemuste põhjal antakse lõplik hinnang metsakorraldaja töö kvaliteedile.
- 4.4. Kalendriaasta jooksul läbi viidud välitööde kontrolltegevuse kohta koostavad metsakorraldusjuhid sama aasta 31. detsembriks kontrollitud piirkondade kohta aruande.
- 4.5. Metsakorraldusosakonna juhataja koostab järgmise aasta 31. jaanuariks osakonna koondaruande.
- 4.6. Piirkondlikud aruanded ja osakonna koondaruanne säilitatakse DHSis metsakorralduse metsanduslike seirete aruannete kausta sarjas 3-5.4.
- 4.7. Piirkondade aruannete DHSi viited saadetakse e-kirjaga kõigile metsakorraldusjuhtidele, metsakorraldusosakonna juhatajale ning juhtimisarvestuse osakonna kvaliteedispetsialistile.
- 4.8. Osakonna koondaruande DHSi viide saadetakse e-kirjaga juhtimisarvestuse osakonna kvaliteedispetsialistile ja juhatuse esimehele.

5. Metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimise läbiviimise eest vastutavad töötajad

- 5.1. Käesoleva juhendi täitmise eest vastutab metsakorraldusosakonna juhataja.

Lisa 1. Minimaalne ringproovide arv rinnaspindala mõõtmisel

Eraldise pindala ha			Keskmine D cm			
		10-19 cm			>19	
		Hinnanguline T				
	<55	55-85	>85	<55	55-85	>85
1	7	5	3	5	3	2
2	8	6	4	6	4	3
3	9	7	5	7	5	4
4	11	8	6	8	6	5
5	12	9	7	9	6	5
7	13	11	8	11	7	6
10	15	12	9	12	8	7
15	17	13	10	13	9	7

Minimaalne proovitükkide arv puude loendamisel

Eraldise pindala ha	Proovitükk	
	ringproov	ruutproov
1	6	12
2	8	14
3	9	17
4	11	21
5	12	22
7	14	26
10	16	29
15	17	32

Lisa 2
 RMK juhatuse esimehe
 (digitaallkirja kuupäev)
 käskkirja
 nr 1-5/81 juurde

Lisa 2. Takseertunnuste lubamatust suuremate erinevuste arv kvaliteedihinnangu andmiseks (kontrollitavate eraldiste arv = 25)

Tunnus:	1 rinde peapuuliik_A			1 rinde koosseisupuuliigi osakaal > 20%_H		1 rinde koosseisupuuliigi osakaal > 20%_D		1 rinde koosseisupuuliigi osakaal > 20%		1 rinde G		1 rinde N		1 rinde M		Kkt	1 rinde peapuuliik	Eraldiste piirid
	≤ 40 a	41...100 a	>100 a	≤ 20 m	>20 m	≤ 20 cm	>20 cm	Ar_kl: S, N	Ar_kl: L, K, V, Y	≤ 20 m²/ha	>20m²/ha	Ar_kl: N	Y rinne	Ar_kl: L	Ar_kl: K, V, Y			
Lubamatu erinevus	>5 a	>10 a	>15%	>2 m	>10%	>2 cm	>10%	>25%	>15%	>3 m²/ha	>15%	>30%	>40%	>30%	>20%	Ei piirne ordinatsiooni- skeemil või on soo- ja mineraalmuldade erinevus	Eraldiste arv, mille peapuuliik on vale	Eraldiste arv, mille piiride ebatäpsus muudab peapuuliiki, arenguklassi või ületab üle lubatud vee piiride kasvukohatüüpi
Lubamatute erinevuste arv = hinnang hea:	<8										<7				<5	<4	<4	
Lubamatute erinevuste arv = hinnang rahuldav:	8-9										7-8				5-6	4-5	4-5	
Lubamatute erinevuste arv = hinnang mitterahuldav:	>9										>8				>6	>5	>5	
Süsteemaatiline erinevus=hinnang mitterahuldav:	>10 a			>10%		>10%				>10%		>10%		>10%				